

NADNIEMEŃSKI KURIER POLSKI

Orzeszkowej 13 tel. 166
Redakcja otwarta od 12-11 5-6
Administracja „10-11 4-6

Prenumerata miesięczna zł. 4.

z odnośnikiem i przesyłką poczt. 4 zł. 60 gr.

Nr 200 Rok II
GRODNO
wtorek 21 lipca 1925 r.

OGŁOSZENIA: Za 1 wiersz m/m za tekstem 20 gr. Drobnie za wyraz 10 gr. Dla poszukujących pracy 5 gr. za wyraz. Miesięczne p/g umowy. Dla ogłoszeń układ stronicy 8-mi espartowy. Każda nowa podwyżka taryfy, ogłoszona w nagłówku, obowiązuje wszystkie już przyjęte zamówienia bez uprzedniego zawiadomienia.

Komitet Budowy Pomnika Adama Mickiewicza w Wilnie.

Pod protektorem Stanisława Wojciechowskiego Prezydenta Rzeczypospolitej, Józefa Piłsudskiego Marszałka, Macieja Rataja Marszałka Sejmu, Wojciecha Trąpczyńskiego Marszałka Senatu.

zwraca się do całego narodu Polskiego z następującą

ODEZWA POLSKO!

Z mesjanicznego krzyża zdjęta—żywa nie umarła. Przez ludy świata uznana za wolną i przywróconą do odwiecznych swoich praw. Ojczyzna nasza najmilsza. Jak daleko sięgasz granicami swemi, jak szeroko po ziemskim kolisku sięga rozproszenie synów twoich — słuchaj.

Ten twój syn najwierniejszy i najplomienniejszy cię miłujący, co u krzyża twego stał przerastając geniuszu swego majestatem cały naród nasz rozbolany, wielki mistrz, co Polskę, omroczoną najciemniejszą dolą, trzymał w blasku nieśmiertelnej sławy własnej, wielki wieszcz, co nie tylko zmartwychwstałnie Polski prorokował, lecz w jasnowidzeniu ogromnego ducha wytknął obcym ludom drogowskazy sięgające w przyszłość bezkresną—nieuczczony jest jeszcze tak, jak uczczonym być powinien.

Gdy prochy Adama Mickiewicza, sprowadzone z dalekiej ziemi tułactwa, grzebano w Krakowie przy biciu dzwonów w całej Polsce, nie zawtórzyl im jeden tylko dzwon — dzwon w Wilnie u Świętego Jana. Każde miasto polskie, w którego murach były serca polskie, wznosiło kolejno pomnik Adamowi Mickiewiczowi jako najdosłojniejszemu symbolowi: Ojczyzny chwały i miłości Ojczyzny. Tylko nie Wilno.

A przecie tu w Wilnie, nie gdzieindziej, w filareckiej dojrzwając promiennistości, zbierając w duszę na życie całe podwileńskich krajoobrazów urok niezrównany oraz tradycyji wileńskich przepyszny koloryt; przecie tu podczas ciężkich dum w bazylikańskiej celi więziennej tudzież w błyskawicy kibitek pędzonych z Wilna na syberyjskie śniegi—stał się Mickiewicz Gustawem i Kieradrem z „Dziadów“, i przewodnikiem narodu z „Ksiąg Pięć zymstwa“, i twórcą, równego epopejom starożytnym „Pana Tadeusza“.

Ztąd, z Wilna, wyszedł Mickiewicz w świat szeroki.

I w nieśmiertelność.

Więc jeżeli Mu za życia, nawet na wyżynach rzymskiego Kapitolu ludzie obcy hold składali jako jednemu z największych geniuszów świata, czyliż jest do pomyślenia aby u kolebki Jego ducha, tu w Wilnie, nie miał stanąć, godny wiesz-cza, pomnik upamiętniający po wszystkie czasy: kim był Mickiewicz dla Wilna i czem było Wilno dla Mickiewicza?

Przeto my tu w Wilnie, u stóp Wysokiego Zamku Jagiellońców, u wrót Wszechnicy przez Batorówą założonej, nad brzegiem Wilji, co jak nic tęsknoty nieutulonej wije się przez cały żywot największego z poetów Polski; przeto my tu gdzie dotąd, wyłżywszy ucho, pochwyćć można rytm serca Mickiewicza w szumie borów i ruczajów naszych; przeto my tu, synowie tej ziemi ukochanej, którą On nazwał Ojczyzną swoją—utworzyliśmy Komitet mający na celu wzniesienie w Wilnie pomnika Adamowi Mickiewiczowi.

Wzniesiemy go w Wilnie takim, jakim wola będzie narodu polskiego aby stanął.

Po całej Polsce rozrzućmy kwestarskie skarby. Rodacy! Niech na pomnik wileński Mickiewicza da każdy z Was ile może.

Na chwałę dla największego z Polaków. Polsce, co Go wydała, na chwałę.

Zarząd: Witold Bańkowski I Wice-Prezes, Leon Berbecki Członek, Jan Marcin Palewicz Członek, Czesław Jankowski Kierownik Sekcji Prasowo Propagandowej, Józef Korolec Skarbnik i kierownik Sekcji Finansowej, Stanisław Kościakowski Członek, Władysław Rączkiewicz I Wice-Prezes, Jerzy Remer II Sekretarz, Ferdynand Ruszczyko III Wice-Prezes i Kierownik Sekcji Artystycznej, Piotr Ślędzewski I Sekretarz, Bronisław Umiasztowski Członek, Lucejan Żilgowski P. zes.

Poniżej następuje 122 podpisy członków Komitetu.

Bezcelowe alarmowanie Sejmu

Nie dziwnego, że Sejmowi brak czasu na poważniejsze prace, skoro stał zmuszony jest rozpatrywać ciągle interpelacje, które najczęściej okazują się pustą bańką mydlaną, rozdmuchaną przez różne osobistości w celach partyjnych, czy nawet osobistych rachób i ambiccyjek.

W jednym z numerów wydawnictwa „Credner Moment“ z b. m. ukazała się notka w sprawie interpelacji złożonej do Sejmu o pobici przez policję więźniów, prowadzonych do Sądu dla wysłuchania umotywowanego wyroku w procesie o przynależność do organizacji partyzanckiej.

W sprawie tej zwróciliśmy się do miarodajnych czynników z prośbą o wyjaśnienie.

Według zebranych informacji sprawa przedstawiała się następująco:

Policja przybyła po więźniów miała rozkaz Prokuratora prowadzenie ich do Sądu w kajdanach.

Z chwilą, gdy zamierzano przystąpić do wykonania rozkazu więźniowie zaprotestowali przeciwko za stosowaniu użycia kajdan i oświadczyli, że nie pozwolą dokonywać nad sobą tego rodzaju gwałtu i bezprawia.

Na wezwanie jednego z przewodników więźniowie usiłowali się rozbić się, czemu jednak konwój policji zdolał zapobiec.

W zajęciu tem interwenjowały wyższe władze, które usiłowaly przekonać więźniów, iż opór daremny i że policja postępując w myśl wyraźnego brzmienia rozkazu Prokuratora wypełnia jedynie obowiązek.

Kordon policji, obejmujący pierwszyciel więźniów zacięślił się, nie pozwolił się rozorwać i doprowadził oddział do pierwotnego porzątku, poczem biorąc na stronie po 2 więźniów dokonano skucia bez dalszych

z ich strony protestów.

Zupełnie byłoby zrozumiałe, gdyby przy uczynionej przez więźniów zawierusze, oraz szamotaniu się przy zaprowadzaniu ich, zostały naniesione pewne uszkodzenia ciała, prawie niemiarkowane przy tego rodzaju zajęciach, jednak, jak stwierdza pr. tokul oględzin lekarskich, dokonanych przez lekarza więziennego D. Kuszalawa najmniejszych uszkodzeń na ciele więźniów nie znaleziono.

W jednym tylko wypadku widoczna była podejrzana plama w pasie, poniżej pępka, która, wedle zdania lekarza, mogłaby pochodzić od uderzenia kolbą, lub natarcia, skutkiem silnego szarpnięcia, jednak więźniów na ból w tem miejscu nie uskarżał się utrzymując, że policja niema o pochodzeniu tego znaku, gdyż uderzenie jakoby otrzymał w ramię. We wskazanym jednak przez rzekomo poszkodowanego miejscu, skóra była czysta i gładka bez najmniejszych podejrzanycy śladów.

Informacje zebrane wszechstronnie pozwalają nam kategorycznie stwierdzić brak wszelkich podstaw oskarżenia policji, która w danym wypadku zachowała się z całą powściągliwością i stała na wysokości włożonych na nią obowiązków.

Skarga więźniów jakkolwiek bezpodstawa, jednak z drugiej strony zupełnie psychologicznie zrozumiała, zważywszy na element znajdujący się w owej partii więźniów, wśród których znajdowali się tacy wytrawni specjaliści, jak Bertnikow i inni, których sposób myślenia dostatecznie nam uplastycznio potrafiły paratygodniowe rozprawy sądowe, toczące się w tej sprawie w tut. Sądzie Okręgowym.

Czytajcie „Nadniemeński Kurjer Polski“

**„Dziennik Kresowy”
a jutrzejsza sprawa
Magistratu contra dyr.
Skapski**

Pan redaktor Korulski powróciłszy z Buska, gdzie jeździł z wielkim interesem dla leczenia się po dolegliwościach Migowskiej sprawy dziś z góry już uprzedził swoich czytelników, że „bezwzględnie na wynik sprawy i czy Magistrat uzyska eksmisję oraz rygor wykom na p. Skapskiego, bo to trudno przewidzieć, jedna rzecz jest tylko jasna, że pretensje Magistratu do teatru Miejskiego są słusznie uzasadnione”.

Do retoryki „Czerwonego dziennika” przyzwoił się od dawna. W sprawie teatralnej wlaży on w tak zwane błotko zrzęszone i teraz uchylili się politycy p. Rychłowski, by go także z tego błotka wyłagnąć.

Pisze więc artykuły przed rozprawą sądową, chociaż niemi albo wpłynął na opinię sądu, albo ratował opinię Magistratu i swoją. O ożeniu się więc nie mówi w tej dzielnicy wzmiance. Jest i przyszłość kulturalnej placówki zagrożonej przez tego człowieka, który ją stworzył i wytrwałym kierownictwem p. Rychłowski, o którym to wytrawnym kierownictwie wiele ciekawych rzeczy mógłby powiedzieć Departament Sztuki i Kultury i pan Delegat rządu a obywateli Minister spraw wewnętrznych i ci artyści, którzy mieli sposobność „gosić” występować pod tym wytrawnym kierownictwem w Kijowie, Lublinie i Łodzi a nawet w Wilnie. Pan Rychłowski to ten smok z modlitwy Pańskiej, o którym pisze Kochanowski „i na olbrzymim smoku bezpiecznie jeździć będziesz.” Węco nie dziwne, że Magistrat i p. Korulski wstąpił na naklep i mają nadzieję dojechać do upragnionego celu — to jest zgniecenia Skapskiego olbrzymim brzuchem Rychłowski.

Istotnie walka ta oryginalna na brzozy, jest jedyna, w której bonydał Magistratu jest pewny zwycięstwa.

**Z posiedzenia R. M.
w dniu 16 b. m.**

Sprawa teatru

Prezydent zakomunikował, iż zgodnie z ostatnio zapadłą uchwałą R. M. Magistrat zawarł umowę wstępną z p. Rychłowskim, który zgodził się objąć stanowisko dyrektora teatru miejskiego. (Czy cokolwiek nie za wcześnie. Pryp. red.)

**Ustalenie poborów dla członków
Magistratu**

Sprawa ta rozstrzygnięta była w nieobecności Prezydenta i ławników. Przewodnictwo objął prezes R. M. Horbaczewski. Po dyskusji R. M. uchw.: Pobory Prezydenta przesunąć do kategorii V, ławników pozostawić w kategorii VI, jednocześnie przynano dodatek reprezentacyjny

dla Prezydenta miasta w wysokości 30 proc. zasadniczego uposażenia.

**Udział w ziemi pod budowę
domów dla urzędników komu-
nalnych**

W sprawie udzielenia ziemi miejskiej pod budowę domów mieszkalnych dla stworzenia Spółdzielczego Urzędników komunalnych, po dłuższej dyskusji, na wniosek r. Horbaczewskiego sprawę tę adjęto z porządku dziennego.

**Przyjęcie do obywatelstwa m.
Grodna**

Do obywatelstwa m. Grodna przyjęto Lejbę Goldberga.

Zwiększenie kredytu

Na wniosek Magistratu o zwiększenie kredytu na kolonje lecznicze dla biednych dzieci o 2035 zł. R. M. postanowiła: kredyt powyższy przyznać.

Poprawki do budżetu

Województwo zwróciło budżet celem zrobienia niektórych poprawek. Magistrat po dokonaniu takowych zwrócił się do R. M. o zatwierdzenie tychże. R. M. jednogłośnie poprawki zatwierdziła.

**Kanalizacja garbarni Kosow-
skiego**

R. M. chwali R. M. w tej sprawie, obecnie zaś zwrócił się do Magistratu z prośbą o zezwolenie skrócenie przestrzeni, przez którą ma być przeprowadzona linja kanalizacyjna a więc ul. Młynarską z ujęciem poza tartakiem Sosna. Magistrat, zarówno jak i R. M. prośbie p. Kosowskiego uczyniły zadość.

**Kredyt na remont szkół pow-
szecznych**

Magistrat wystąpił na R. M. z wnioskiem o wyasygnowanie kredytu w sumie 7000 zł. na remont szkół powszechnych.

R. M. wniosek Magistratu zaakceptowała.

Sprawa myta na moście

R. M. uchwala: wystąpić z memorjałem protestującym przeciwko dobieraniu podwójnego myta przy przejeździe przez most na Niemnie. Na tem posiedzenie ukończono. Cz.

„Hallo! Ciotka!!

Dziś będziemy mieli sposobność ujrzeć świetnych artystów warszawskich, w doskonałych utworach objętych gl. śnym tytułem „Hallo ciotka”, która to piosenka zdobyła sobie powodzenie w Warszawie.

Uczenica starszego kursu Seminarjum Naucz. w Grodnie poszukuje lekcji w miejscu lub na wyjazd. Wiadomość w Redakcji 11 x

Ogłoszenie

**Oddział Rolny
Wydziału Powiatowego
Sejmiku Grodzieńskiego**

sprzedaje na sezon jesienny
Przenię i Żyto Dańkowskie
selekcyjno (1 odziew)
z własnej fermy.
Zamówienia przyjmuje Biuro Wydziału Powiatowego.

**Nauczyciel i
nauczycielka**

Sily wykształcone udzielają lekcyj ze wszystkich przedmiotów, wchodzących w zakres szkół średnich po cenach przystępnych.
Wiadomość w redakcji. 15-x

**Składajcie ofiary
na L. O. P. P.**

Korzystajcie z okazji!

Przy zakończeniu letniego sezonu
sprzedaje się
w znanym sklepie manufakturowym

S. JANOWSKI

Dominikańska № 5. Telef. 49.

następujące materiały:

- Kangarn à 18 zł. metr.
- Muslin de-lin „ 470 „ „
- Crépe marocain „ 280 „ „

jak również do nabycia inne wszelkiego rodzaju materiały w największym wyborze. 2 x

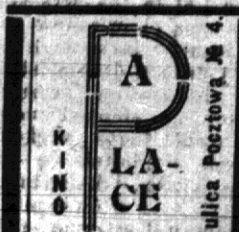
**Dyrekcja Spółdzielni Wojskowej
O. K. III w Grodnie, Piłsudskiego 3**

poleca artykuły spożywcze, wędliny, galanterje, towary biawatne, kosmetykę, kostjony kąpielowe, bieliznę męską i damską, przybory sportowe, meble, naczynia kuchenne — aluminiowe, emaljowane, szkło, porcelanę i fajans, wyborowe wina krajowe i zagraniczne, kłimy.

Ceny konkurencyjne. Hurt i detal.

Węgiel górnośląski najlepszej jakości po cenie 35 złotych za tonę loco stacja Grodno. 18—

№ poc.	Rodzaj pociągu	Przyjazd do Grodna		Odjazd z Grodna		Skład	Dokąd
		Godz.	Min.	Godz.	Min.		
256	Miesz.	1	20	—	—	Mosty	Grodno
704	Posp.	1	34	1	42	Zemgala	Warszawa: Gł.
732/733	Osob.	1	23	2	08	Suwałki	Warszawa: Wil.
711	Osob.	2	42	2	52	Warszawa: Wil.	Wilno
731/734	Osob.	4	08	4	48	Warszawa: Wil.	Suwałki
253	Miesz.	—	—	5	00	Grodno	Mosty
708	Posp.	4	35	4	43	Warszawa: Gł.	Zemgala
252	Miesz.	—	—	6	25	Grodno	Jezioro
241	Osob.	9	26	10	01	Suwałki	Białystok
254	Miesz.	10	15	—	—	Mosty	Grodno
258	Miesz.	11	50	—	—	Jezioro	Grodno
714	Osob.	11	52	12	02	Zemgala	Warszawa: Wil.
242	Osob.	—	—	18	30	Grodno	Suwałki
255	Miesz.	—	—	19	30	Grodno	Mosty
713	Osob.	14	10	14	20	Warszawa: Wil.	Zemgala
243	Osob.	17	50	18	31	Białystok	Suwałki
712	Osob.	22	17	22	27	Wilno	Warszawa: Wil.

Wielka atrakcja

POLA NEGRI jako „Czarna Lu”

(na paryskim bruku) Pola Negri w tym filmie ukaże się nam jako prawdziwa apaszka Paryża a jednocześnie dama eleganckiego świata.

Czy jesteś już członkiem cywilnego klubu sportowego?

CRESOVIA